

Dosarul nr. 2ra-629/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

1 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” împotriva Societății Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova și a filialei Societății Vânătorilor și Pescarilor din r-nul Ștefan Vodă cu privire la recunoașterea valabilității carnetului de vânător și permisiunea desfășurării activității statutare,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” și s-a menținut hotărârea din 16 aprilie 2019 și hotărârea suplimentară din 17 mai 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă,

c o n s t a t ă :

La 28 ianuarie 2019, Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova și a filialei Societății Vânătorilor și Pescarilor din r-nul Ștefan Vodă cu privire la recunoașterea valabilității carnetului de vânător și permisiunea desfășurării activității statutare.

În motivarea acțiunii s-a indicat că Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” este înregistrată prin dispoziția Primarului sat. Crocmaz r-nul Ștefan Vodă la 19 ianuarie 2015. Conform statutului, Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” are ca obiectiv participarea activă la dezvoltarea vînatului și pescuitului de amatori în terenurile atribuite din perimetrul satelor Crocmaz și Olănești, acordarea susținerii Administrației publice locale și participarea nemijlocită a membrilor săi la implimentarea măsurilor de protecție a mediului, educarea ecologică a populației, folosirea rațională a resurselor regnului animal conform Legii cu privire la regnul animal. Întru desfășurarea activității statutare, Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” s-a adresat Ministerului Justiției al Republicii

Moldova cu rugămintea de a aproba documentele permisibile, carnetul de vânător, care ar legitima activitatea Asociației și a membrilor ei în teritoriul menționat, însă cerința a fost respinsă, din motivul că legislația în vigoare nu prevede așa ceva, iar proiectul de lege elaborat nu a fost adoptat de parlament.

Reclamanta a menționat că întrucât în legislația națională nu există norme, care ar permite eliberarea biletelor de vânător, a inițiat tratative cu conducerea Societății Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova pentru a încheia un contract de colaborare, care ar permite efectuarea vânătorii de către membrii Asociației conform art. 21 a Legii menționate, de a obține aprobarea carnetului de vânător de către Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova și permiterea efectuării vânătorii de către membrii Asociației Obștești a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” în baza carnetului de vânător emis de asociație și aprobat de Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova. Însă, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova a refuzat să accepte propunerile reclamantului, motivând prin faptul, că în cazul aprobării va fi imposibil de a controla profesional fondul național de vânătoare, procesul de recoltare a vânatului și potrivit legislației în vigoare, numai două entități pot gestiona fondul cinegetic, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova și Agenția de Stat „Moldsilva”, iar membrii Asociației Obștești a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” nu au participat cu contribuții la renovarea faunei prin plata cotizațiilor de membru și nu au efectuat prestațiile prin muncă în volumul stabilit de Congresul Republican și Consiliul societății.

În opinia reclamantei, motivele invocate contravin art. 18, 19 din Regulamentul gospodăriei cinegetice, care expres prevăd, că dreptul la vânătoare le aparține tuturor cetățenilor Republicii Moldova, care au atins vârsta de 18 ani, au dreptul de a se uni în mai multe societăți de vânători și pot fi membri nu numai a unei singuri societăți, iar pct. 20 al Regulamentului vizat nu statuează că Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova aprobă carnetele de vânător, eliberate doar de ea însuși, ci se referă doar la aprobarea carnetelor de vânători, fără indicarea emitentului carnetului de vânător. Astfel, membrii Asociației Obștești a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” achită cotizațiile de membru în asociația din care fac parte, relațiile dintre Societate și Asociație fiind reglementate de legislație și contractele încheiate între ele.

Totodată, motivele refuzului sunt și faptul, că membrii Asociației sunt foști membri a Societății Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, care au creat Asociația proprie pentru combaterea abuzurilor comise de către societate în teritoriu și anume crearea ilegală a gospodăriei, cinegetice „Fazanul”, efectuarea vânatului pe parcursul tuturor zilelelor din săptămână, nerespectarea numărului de vânători la suprafața disponibilă a fondurilor de vânătoare, practicarea vânatului fără control, ce a adus la diminuarea drastică a efectivului de animale în ultimii ani.

Reclamanta a opinat că, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova a refuzat să încheie cu Asociația contractul de colaborare, pentru a nu-i permite să efectueze controlul în teritoriu în caz de transmitere a terenurilor în gestiune, ca să se folosească abuziv de dreptul de monopolist în gestionarea faunei sub pretextul, că potrivit art.9 din Regulamentul gospodăriei cinegetice doar două entități pot gestiona fondul cinegetic - Societatea și Agenția de Stat „Moldsilva”, ceea ce contravine art. 21 din Legea Regnului animal, pct. 18,19 din Regulamentul menționat, în care este stipulat, că de resursele fondului cinegetic pot beneficia toți cetățenii

Republicii Moldova, toate organizațiile indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, ceea ce denotă, că fondul cinegetic poate fi gestionat de mai mulți beneficiari, inclusiv și de Asociație.

Reclamanta a explicat că, întrucât nu a fost confirmată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca autoritate care poate aproba carnetele de vânător, la data de 17 octombrie 2018 a comunicat autorităților interesate despre faptul că membrilor Asociației li s-au eliberat carnete de vânător, solicitând să nu le creeze obstacole la desfășurarea activității statutare, să participe la dezvoltarea vânatului și pescuitului de amatori în terenurile din perimetrul satelor Crocmaz și Olănești r-nul Ștefan Vodă, inclusiv la efectuarea vânatului pe terenurile preponderent neîmpădurite din perimetrul localităților menționate, care însă cerința a fost respinsă din motivul, că unicii gestionari a fondului cinegetic sunt Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova și Agenția de Stat „Moldsilva”.

A precizat că drept urmare a nesoluționării cerințelor legale, Asociația timp de aproape 4 ani nu poate desfășura activitatea prevăzută în Statut și astfel i-au fost cauzate prejudicii de imagine, iar membrilor ei și prejudicii morale.

Reclamanta a solicitat recunoașterea valabilității carnetului de vânător și permiterea desfășurării activității statutare, inclusiv efectuarea vânătoarei pe terenurile preponderent neîmpădurite din perimetrul localităților menționate.

Prin hotărârea din 16 aprilie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos”.

Prin hotărârea suplimentară din 17 mai 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă a fost admisă cererea depusă de reprezentantului pârâtului privind încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” în beneficiul Societății Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova cheltuielile de judecată pentru transport în mărime de 535,68 de lei.

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” și s-a menținut hotărârea din 16 aprilie 2019 și hotărârea suplimentară din 17 mai 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

Întru consolidarea soluțiilor sale, instanțele de judecată au reținut că ținerea evidenței de stat a animalelor și a folosirii lor se efectuează de către societatea vânătorilor și pescarilor – a animalelor de vânat, a altor animale care viețuiesc în terenurile de vânătoare ale fondului cinegetic, atribuțiile societății. Iar, gestionarea gospodăriei cinegetice (protecția, reproducerea și folosirea rațională a resurselor cinegetice) în fondurile cinegetice ale teritoriului preponderent neîmpădurit se efectuează de către Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova în baza contractelor încheiate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Instanțele de judecată au notat că Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” nu este lipsită de posibilitatea de a încheia un acord de colaborare cu Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova pentru activitatea în comun în perimetrul satelor Crocmaz și Olănești, participând atât la vânatul în comun,

cât și la lucrările efectuate de către societatea de vânători pentru protejarea faunei, paralel să ducă evidența numărului de vânători – participanți la vânătoare, să verifice licențele pentru vânatul unor animale și păsări, numărul animalelor și păsărilor vâdate.

Instanțele inferioare au constatat că la moment, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova are încheiate contracte cu Primăriile s. Crocmaz și Olănești privind atribuirea în folosință a terenurilor pentru vânătoare, preponderent neîmpădurite, pe un termen de 10 ani, care sunt în vigoare, astfel membrii societății având dreptul exclusiv de a vâna pe teritoriile Crocmaz și Olănești. De asemenea, au mai constatat că, gestionarea gospodăriei cinegetice și folosirea teritoriului preponderent neîmpădurit se efectuează numai de Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, fapt expres stipulat în legislație.

Instanțele ierarhic inferioare au invocat prevederile pct. 9 din Anexa nr. 1 din Legea regnului animal, care prevăd că gestionarea gospodăriei cinegetice (protecția, reproducerea și folosirea rațională a resurselor cinegetice), în fondurile cinegetice ale teritoriului preponderent neîmpădurit se efectuează de către Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova în baza contractelor încheiate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător. Iar, pct. 6 din Anexă, stabilește că, fondul cinegetic este un complex unic și indivizibil, care nu se supune privatizării sau transferării în altă formă de proprietate decât cea publică, iar administrațiile publice locale urmau să emită o decizie de formare a gospodăriei cinegetice de importanță locală, conform pct. 8 din Anexă.

La 7 februarie 2020 prin intermediul oficiului poștal Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” a declarat recurs împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii, precum și a hotărârii suplimentare a instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, consideră decizia contestată ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia a interpretat în mod eronat legea, normele de drept material, normele de drept procedural.

A menționat că decizia recurată este contrară prevederilor pct. 9 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 7 iulie 2008 cu privire la aplicarea legislației procesuale civile la întocmirea hotărârilor și încheierilor judecătorești, principiului nr. 6 din Recomandarea nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată de către Consiliul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984, în care se stipulează că decizia instanței de apel trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu, să răspundă în mod sigur și expres la toate cerințele și obiecțiile formulate de apelant și intimat, adică formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (recondiționalitate), sobrietate, oficialitate și relevanță.

A relatat că instanța de apel a stabilit greșit și contrar probelor administrate legalitatea hotărârii instanței de fond.

A explicat că este incorectă constatarea instanței de apel precum că întocmirea și emiterea carnetului de vânător de către Asociație, care urmează să fie aprobat de către

Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, este un act formal, deoarece Asociația nu are careva obligații privind gestionarea regnului animal. Or, art. 12 alin. (2) din Legea cu privire la organizațiile obștești prevede că calitatea de membru în asociațiile obștești este consemnată, fapt care legitimează perfectarea și eliberarea carnetului de membru de către Asociație.

A specificat că instanțele ierarhic inferioare au evitat să facă trimitere la Legea cu privire la asociațiile obștești, care de fapt este de bază, unde se stipulează modalitatea de constituire și de activitate a asociațiilor obștești, și au făcut trimitere exclusiv doar la dispozițiile Legii regnului animal, care nu este perfectă, conținând prevederi legislative contradictorii, și anume în art. 21 și pct. 19.

A precizat că constatările instanței de apel referitor la faptul că Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova deține bază materială corespunzătoare, dispune de specialiști cu experiență în gestionarea fondului cinegetic etc., nu este aplicabilă la etapa recunoașterii carnetului de vânător și nu pot fi luate în considerare deoarece motivul în cauză este dacă o altă asociație de vânători decât societatea are dreptul să activeze în domeniul cinegetic sau nu.

Recurenta a opinat că instanța de apel a examinat superficial cererea de apel, deoarece ședința de judecată a durat aproximativ 10-15 min., majoritatea timpului fiind consumat pentru măsuri de procedură, cum ar fi: verificarea prezenței participanților la proces, împuternicirile reprezentanților, retrospectiva dosarului, iar pentru argumentarea pozițiilor părților în proces a rezervat timp insuficient, de dreptul la replică fiind practic lipsiți.

Astfel, a afirmat că instanța de apel nu a intrat în esența cauzei, ceea ce se confirmă și prin faptul că unele aliniate din motivarea deciziei coincid cu constatările instanței de fond.

Prin referința depusă la data de 17 martie 2020 Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova a solicitat ca recursul declarat de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 6 decembrie 2019 (f.d.164), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurentă lipsește.

Din acest considerent, completul consideră că recursul din 7 februarie 2020 este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de

către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Asociația Obștească a Vânătorilor și Pescarilor „Nistru de Jos”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu